

Maakuntapuntari 2017

Kantahämäläisten näkemykset identiteetistä, päättäjistä, maakunnan tulevaisuudesta ja itsehallinnosta

Asukkaiden mielestä Kanta-Hämeen valttikortteja tulevaisuudessa ovat hyvät ja monipuoliset palvelut, hyvä työllisyystilanne sekä viihtyisät ja turvalliset asuin ympäristöt. Uhkia ovat puolestaan asumisen kustannukset, terveys- ja sosiaalipalveluiden heikentyminen sekä maakunnan ja sen kuntien talousongelmat. Maakunnan liikenneyhteyksiin haluttaisiin panostaa.

Luottamusta päättäjiin tulisi tutkimuksen mukaan pystyä parantamaan. Vain pieni osa Kanta-Hämeen asukkaista tuntee luottamusta kuntien ja maakunnan päätöksentekijöitä kohtaan. Kaikesta huolimatta kunnallinen ja maakunnallinen itsehallinto koetaan tarpeelliseksi.

Kanta-Hämeen asukkaiden samaistuminen omaan maakuntaan on melko vähäistä. Maakunnan tärkeimpänä tehtävänä pidetään sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Tuoreimmassa maakuntiin kohdistetussa tutkimuksessa asukkaat puntaroivat alueellista identiteettiä, maakunnan kehitysnäkymiä, luottamusta päättäjiin, maakunnan menestystekijöitä ja tehtäviä tulevaisuudessa, alueellista itsehallintoa sekä sote-uudistuksen seuraamuksia. Tässä yhteenvedossa tarkastellaan tiivistetysti keskeisiä tutkimuksen tuloksia.

Alueellinen identiteetti

Samaistuminen maakuntaan on Kanta-Hämeessä keskimäärää vähäisempää

Alueellisella identiteetillä tarkoitetaan asukkaiden tunneperäistä sidosta, samaistumista alueeseen. Kysymys on siitä, miten asukkaat tuntevat kuuluvansa jollekin alueelle, miten he hahmottavat alueensa ja tiedostavat sen luonteen.

Tutkimuksessa selvitettiin, missä määrin ihmiset samaistuvat erilaisiin alueellisiin kokonaisuuksiin. Merkittävin alueellisen samaistumisen kohde on maakunnan asukkaiden keskuudessa Suomi kokonaisuutena. Lähes kaikki maakunnan asukkaat kokevat samaistuvansa omaan maahan ainakin jonkin verran (96 %). Neljä viidestä (80 %) kokee samaistuvansa erittäin tai melko voimakkaasti.

Varsin vahvasti Kanta-Hämeessä samaistutaan myös kotikuntaan/-kaupunkiin (84 % vähintään jonkin verran ja 43 % erittäin tai melko voimakkaasti) sekä Eurooppaan (81 % ja 36 %). Samaistuminen kuntaa pienempiin alueellisiin kokonaisuuksiin kylä, kunnanosa, kaupunginosa tai asuinalue (kortteli, naapurusto) on vähäisempää kuin yhteenkuuluvuus omaan kotikuntaan/-kaupunkiin kokonaisuutena.

Samaistuminen omaan maakuntaan ei ole kovin voimakasta. Kantahämäläisistä yli puolet (57 %) kiinnittyy maakuntaansa vähintään jonkin verran ja koko maailmaan vastaavasti lähes kaksi kolmesta (63 %).

Muihin maakuntiin verrattuna omaan maakuntaan kiinnittyminen on Kanta-Hämeessä keskimäärää vähäisempää. Samaistuminen myös kotikuntaan ja pienempiin alueellisiin kokonaisuuksiin, kylä, kunnanosa, kaupunginosa, on vähäisempää kuin muualla maassa. Kiinnittyminen Suomeen kokonaisuudessaan on kuitenkin keskimäärää voimakkaampaa.

Maakunnallisen identiteetin tulisi vastaisuudessa nojautua etenkin esteettisiin tekijöihin, luontoon, maisemaan ja rakennuksiin

Alueellisella identiteetillä tarkoitetaan sellaisten tekijöiden kokonaisuutta, jotka lisäävät ihmisten yhteenkuuluvaisuuden tunnetta asuinalueeseen. Tutkimuksessa vastaajat arvioivat sitä, mihin tekijöihin maakunnan identiteetin pitäisi tulevaisuudessa perustua; minkä kaikkien tekijöiden varaan tulisi rakentaa. Tehtävänä oli valita korkeintaan kolme tärkeintä neljätoista tekijää sisältäneeltä listalta.

Kanta-Hämeessä haluttaisiin maakunnan identiteetin perustuvan ennen muuta esteettisiin tekijöihin, luontoon, maisemaan ja rakennuksiin (56 %). Muita tärkeitä asioita ovat hyvät palvelut (41 %), maakunnan perinteet (39 %) ja omaleimainen kulttuuri (heimo, murre jne.) (38 %). Asukkaiden menestys kilpaurheilussa, tieteissä ja taiteissa, maakunnan vahva media ja kansainvälinen ilmapiiri eivät ole maakunnallisen identiteetin keskeisiä rakennusaineita, vaikka ovat muuten monille ihmisille tärkeitä asioita.

Esteettiset tekijät, luonto, maisemat ja rakennukset sekä maakunnan hyvät palvelut saavat Kanta-Hämeessä enemmän painoarvoa kuin useimmissa muissa maakunnissa. Kansainvälistä ilmapiiriä ja maakunnan kaupunkeja kehityksen vetureina (Hämeenlinna, Forssa, Riihimäki) korostetaan keskimäärää vähemmän maakunnallisen identiteetin rakennusaineiksina.

Miten maakunta muuttuu?

Asumisen kustannukset, terveys- ja sosiaalipalvelut sekä maakunnan ja sen kuntien talous ovat Kanta-Hämeen kipupisteitä tulevaisuudessa

Näkemyksiä oman maakunnan kehityksestä selvitettiin tutkimuksessa siten, että vastaajille esitettiin lista asioita ja kysyttiin, millaiseksi arvioi oman maakunnan kehityksen seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Löytyy neljä asiaa, joissa enemmistö Kanta-Hämeessä odottaa kehityksen maakunnassa kulkevan vääjäämättömästi huonompaan suuntaan. Nämä ovat asumisen hinta (63 % arvioi kehittyvän huonompaan suuntaan), maakunnan (60 %) ja sen kuntien (59 %) talous sekä terveys- ja sosiaalipalvelut (59 %). Maakunnan liikenneyhteyksiä koskevat odotukset ovat myös melko pessimistisiä. Moni otaksuu myös päätöksenteon vastuullisuuden takkuilevan tulevaisuudessa.

Optimistisemmiksi näkemykset kääntyvät, kun vastaajat arvioivat kauppapalveluja ja kulutusmahdollisuuksia (34 % arvioi kehittyvän parempaan suuntaan). Aika moni odottaa parempaa tulevaisuutta myös tarjolla olevien työpaikkojen, työllisyyden osalta (32 %).

Kantahämäläisiä ei leimaa ainakaan optimismi. Kanta-Hämeessä ei olla yhdessäkään asiassa toiveikkaampia kuin koko maassa keskimäärin. Sen sijaan synkempiä visioita kyllä löytyy. Maakunnan ja sen kuntien talouden, yritystoiminnan vireyden ja liikenneyhteyksien osalta arviot ovat Kanta-Hämeessä keskimäärää alakuloisempia. Myös ihmisten henkisen mielialan ja suvaitsevaisuuden uskotaan huonontuvan useammin kuin muualla maassa otaksutaan.

Tuloksista huokuu tulevaisuuden kuva, jossa maakunta- ja kuntatalouden pohjan pelätään pettävän, minkä seuraamuksena monet muutkin ongelmat lisääntyvät.

Luottamus päättäjiin

Luottamus kotikunnan päättäjiin on heikompaa kuin muualla maassa

Kansalaisten suhdetta kotikuntaan ja maakuntaan lähestytään seuraavassa luottamuksen näkökulmasta. Luottamussuhteen selvittäminen antaa tietoa päätöksentekijöiden nauttiman legitiimiyden asteesta, siitä koetaanko niiden toiminta oikeutetuksi ja hyväksytyksi. Luottamus päivittyy jatkuvasti vastauksena muuttuviin olosuhteisiin ja tapahtumiin.

Tutkimuksessa tiedusteltiin luottamusta kotikunnan, oman maakunnan, valtakunnan tason ja Euroopan unionin päättäjiin. Tuloksista käy ilmi, että luottamus päättäjiin on heikkoa riippumatta tarkastelutasosta.

Kanta-Hämeen asukkaista ainoastaan yksi kymmenestä luottaa erittäin tai melko paljon Euroopan unionin päättäjiin (11 %) ja vajaa viidennes kotimaan valtakunnan tason päätöksentekijöihin (18 %). Oman maakunnan päättäjät eivät pärjää yhtään paremmin. Vain yksi kahdeksasta antaa vapauttavan tuomion maakunnan päättäjille (13 %).

Merkillepantavaa tuloksissa on se, että myös oman kotikunnan päättäjät ovat huonossa hapessa Kanta-Hämeen asukkaiden keskuudessa. Ainoastaan kuudesosa (16 %) luottaa erittäin tai melko paljon ja selvä enemmistö (71 %) ei luota kovinkaan paljon tai ei lainkaan.

Kanta-Hämeen asukkaiden näkemykset poikkeavat jonkin verran koko maan väestön keskiarvosta. Kanta-Hämeessä asuvat suhtautuvat keskimäärää varauksellisemmin oman kotikunnan päätöksentekijöihin.

Maakunnan tärkeimmät menestystekijät tulevaisuudessa

Asukkaiden mielestä hyvät liikenneyhteydet auttavat Kanta-Hämettä menestykseen

Alueet kilpailevat keskenään niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Tämän takia on oleellista tunnistaa maakuntien vahvuudet ja heikkoudet, jotta kyettäisiin määrittämään menestystekijät. Maakuntien kilpailukykyä kartoitettiin tutkimuksessa tiedustelemalla asuinmaakunnan menestymisen avaintekijöitä vastaisuudessa. Tehtävänä oli valita kolme tärkeintä tekijää maakunnan tulevaisuuden menestymisen kannalta.

Kanta-Hämeessä nousee yksi tekijä ylitse muiden. Asukkaiden mielestä tärkeistä tärkein menestystekijä voisi olla hyvät liikenneyhteydet (49 % valitsee kolmen tärkeimmän joukkoon). Vailla merkitystä eivät ole myöskään hyvät palvelut (38 %) sekä viihtyisät ja turvalliset asuinympäristöt (30 %). Muiden tekijöiden tärkeysarvo jää em. kolmen jälkeen. Listan tyveen, vähiten tärkeiksi menestystekijöiksi, asettuvat työvoiman edullinen (halpa) hinta, keskuskaupungin/-kaupunkien elinvoimaisuus sekä korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten tarjonta.

Verrattuna muiden maakuntien asukkaiden näkemyksiin Kanta-Hämeessä panostettaisiin etenkin liikenneyhteyksiin, asuinympäristöjen esteettisyyteen ja turvallisuuteen sekä rittäjyyden edistämiseen.

Maakuntien tärkeimmät tehtävät vuodesta 2019 lähtien

Maakunnan tärkein tehtävä on sosiaali- ja terveydenhuolto

Vuonna 2019 maakunnat vastaavat monista tehtäväalueista. Niillä on itsehallinto ja siten mahdollisuus päättää maakunnan taloudesta ja toiminnasta. Maakuntien ylintä päätösvaltaa käyttää suoralla vaalilla valittu valtuusto. Tutkimuksessa vastaajille esitettiin joukko tuleville 18 maakunnalle kaavailuista tehtävistä ja kysyttiin, mitkä niistä ovat kolme tärkeintä.

Maakunnille suunnitelluista tehtävistä ylivertaisesti tärkeimmäksi koetaan sosiaali- ja terveydenhuolto. Enemmistö (52 %) valitsee sen kolmen tärkeimmän tehtäväalueen joukkoon. Toiseksi tärkeimmäksi tehtäväalueeksi Kanta-Hämeen asukkaat nostavat työ- ja elinkeinopalvelut mukaan lukien alueellisten yhteispalveluiden järjestäminen ja kehittäminen (32 %).

Varsin keskeisiksi tehtäviksi noteerataan myös alueiden ja elinkeinon kehittäminen mukaan lukien rahoitus (27 %), pelastustoimi (27 %) sekä joukkoliikenteen suunnittelu ja järjestäminen (26 %). Vähempiarvoisiksi, joskaan ei arvottomiksi, tehtäviksi nähdään maaseudun kehittäminen ja alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus.

Kanta-Hämeen asukkaat pitävät maakunnallisen identiteetin, elinvoiman ja kulttuurin edistämistä keskimäärää tärkeämpänä maakunnan tehtävänä. Sosiaali- ja terveydenhuolto on vähemmän tärkeä tehtävä verrattuna muiden maakuntien asukkaiden näkemyksiin.

Näkemykset paikallisesta itsehallinnosta

Enemmistön mielestä maakuntaitsehallinto edellyttää vain itsenäisiä toimielimiä

Paikallisella itsehallinnolla tarkoitetaan yleensä paikallisviranomaisten oikeutta ja kelpoisuutta säännellä ja hoitaa lain nojalla huomattavaa osaa julkisista asioista omalla vastuullaan ja paikallisen väestön etujen mukaisesti.

Paikallisen itsehallinnon toteutus ei kuitenkaan ole yksiselitteinen asia. Joissain paikallistason tehtävänä on lähinnä vain toteuttaa valtiotason poliittisia päätöksiä käytännössä. Toisissa tapauksissa paikallistasolle on puolestaan annettu paljon itsenäistä päätäntävaltaa esimerkiksi taloudellisten voimavarojen suhteen sisältäen mm. verotusoikeuden.

Teemaa lähestyttiin tiedustelemalla näkemystä kuntien ja maakuntien itsehallinnon tunnusmerkeistä. Tehtävänä oli valita ne kriteerit, joiden pitää täytyä, että kuntaa ja maakuntaa voidaan pitää itsenäisenä.

Kuntien osalta enemmistö Kanta-Hämeen asukkaista edellyttää ainakin kahden kriteerin täyttymistä. Nämä ovat omat ja itsenäiset toimielimet (56 %) ja suora kansanvaali (53 %). Kanta-Hämeessä ei nähdä oikeutta ja edellytyksiä omaan talouden hoitoon ml. verotusoikeus välttämättömäksi itsehallinnon toteutumisen kannalta.

Maakuntien osalta vaatimukset eivät ole yhtä ehdottomia. Enemmistön mielestä maakunnan itsenäisyys vaatii vain omia itsenäisiä toimielimiä (51 %). Suora kansanvaali tai oma talouden hoito ml. verotusoikeus eivät ole maakunnan itsenäisyyden kannalta välttämättömiä. Merkillepantavaa on myös se, että yleistä toimialaa tai oikeutta maakuntaa koskevien normien ja säästöjen antamiseen ei pidetä alueellisen itsehallinnon tärkeinä tunnuspiirteinä.

Kunnallinen itsehallinto koetaan tarpeelliseksi, maakunnan osalta ei olla niin varmoja

Suhtautumista paikalliseen itsehallintoon selvitettiin myös kolmella asenneväittämällä. Joka toinen asukas Kanta-Hämeessä (49 %) yhtyy väittämään, jonka mukaan ”maakunnilla tulee olla samanlainen itsehallinto kuin kunnilla nykyisin”. Eri mieltä tohtii olla vain viidennes (20 %). Moni ei osaa ottaa kantaa (32 %).

Kunnallinen ja maakunnallinen itsehallinto koetaan tarpeelliseksi ainakin joissain puitteissa. Enemmistö Kanta-Hämeen asukkaista torjuu väittämän, jonka mukaan ”kunnat eivät tarvitse itsehallintoa” (51 %). Vain viidesosa (21 %) olisi valmis romuttamaan kunnallisen itsehallinnon.

Maakunnallinen itsehallinto jakaa enemmän mielipiteitä puolesta ja vastaan. Reilu neljännes (27 %) kokee, että ”maakunnat eivät tarvitse itsehallintoa”. Enemmän kuin kaksi viidestä (43 %) kuitenkin taklaa moisen väittämän. Vajaa kolmannes (30 %) ei pysty ottamaan kantaa.

Kantahämäläisille on tuottanut tuskia ottaa kantaa itsehallintoa sivuaviin väittämiin. Keskimäärää useampi väistää kysymykset vastaamalla ”en osaa sanoa”.

Mielipiteet sote-uudistuksen vaikutuksista

Enemmistö uskoo palveluiden heikkenevän sote-uudistuksen seuraamuksena

Tutkimuksessa vastaajille kerrottiin, että tällä hetkellä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu on kunnilla. Vastaisuudessa järjestämisvastuu siirtyy maakunnille siten että julkinen, yksityinen ja kolmas sektori kilpailevat palveluiden tuotannossa.

Vastaajat ottivat tutkimuksessa kantaa siihen, miten uskovat palveluiden muuttuvan ratkaisun myötä viiden keskeisen kriteerin mukaan. Tarkoituksena oli selvittää, minkälaisia vaikutuksia sote-uudistuksella oletetaan olevan toteutuessaan.

Kanta-Hämeen asukkailla on varsin pessimistinen näkemys sote-uudistuksen seuraamuksista. Kaksi kolmesta (65 %) arvioi palveluiden tasavertaisuuden maan eri puolilla heikkenevän. Eikä tässä kaikki. Enemmistö uskoo lisäksi, että palveluiden saavutettavuus (57 %) ja määrä (53 %) heikkenevät nykyisestä tasosta. Joka toinen uskoo myös palveluiden laadussa (49 %) tapahtuvan herpaantumista.

Palveluketjun toimivuuden peruspalveluista aina erikoishoitoa vaativiin palveluihin ennakoitaan myös huonontuvan (50 %). Palveluiden parantumista ennakoivat näkemykset ovat korkeintaan kuudesosan luokkaa.

Kanta-Hämeen asukkaiden näkemykset sote-uudistuksen seuraamuksista poikkeavat koko maan väestöstä siinä, että luottamusta palveluiden parantumiseen löytyy keskimäärää vähemmän.

Tutkimuksen toteutus

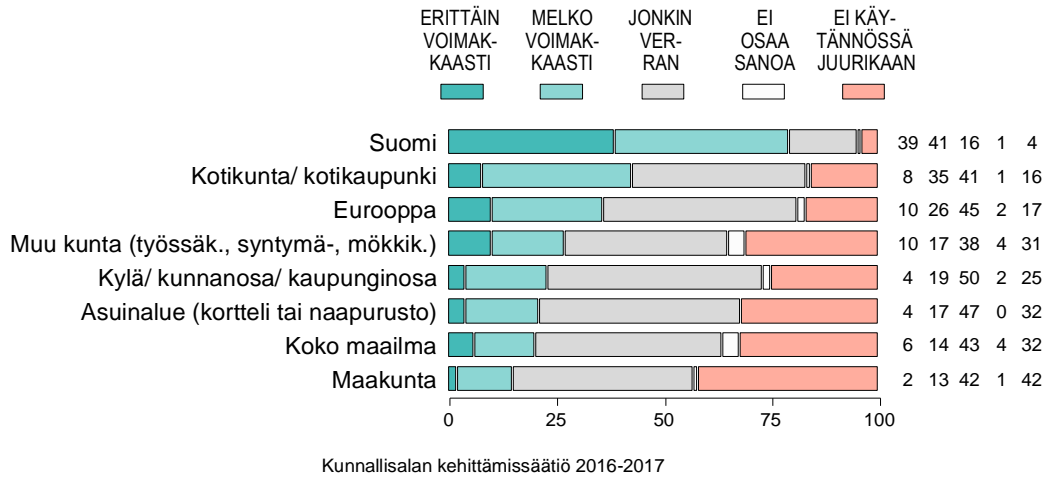
Kunnallissalan kehittämissäätien tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy (TNS Gallup Oy).

Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa joulukuussa 2016. Haastatteluja tehtiin Kanta-Hämeessä 250. Vastaajat edustavat maakunnan 18 - 75 vuotta täyttäneitä väestöä. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on Kanta-Hämeessä noin viisi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

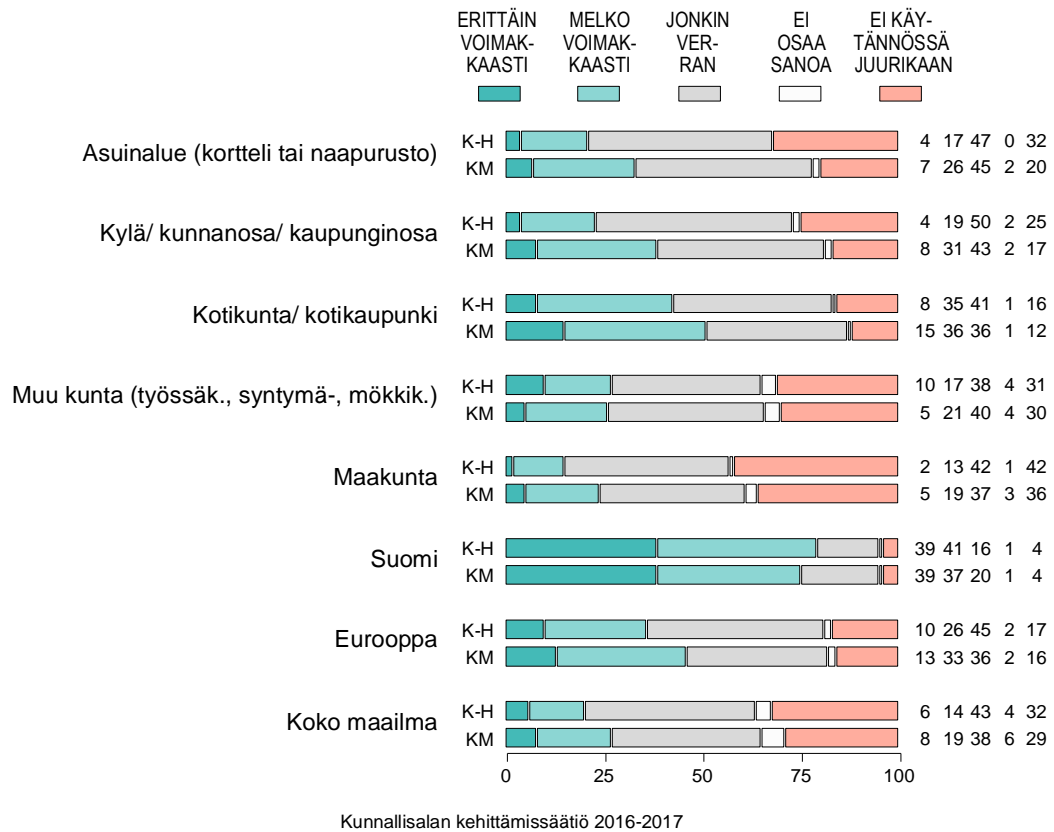
Maakunnan asukkaiden käsityksiä on verrattu koko maan 18 - 75 vuotta täyttäneitä väestöä edustavaan vertailuaineistoon. Koko maan väestöä edustava vertailuaineisto sisältää 4.299 haastattelua. Koko maata edustavassa aineistossa virhemarginaali on suurimmillaan yksi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kuvio 1-4. MISSÄ MÄÄRIN KOKEE SAMAISTUVANSA ERILAIISIIN ALUEELLISIIN KOKONAISUUKSIIN: KANTA-HÄME (%).

Kuvio 1-4v. MISSÄ MÄÄRIN KOKEE SAMAISTUVANSA ERILAIISIIN ALUEELLISIIN KOKONAISUUKSIIN: KANTA-HÄME (K-H) vs. KOKO MAA (KM, %).

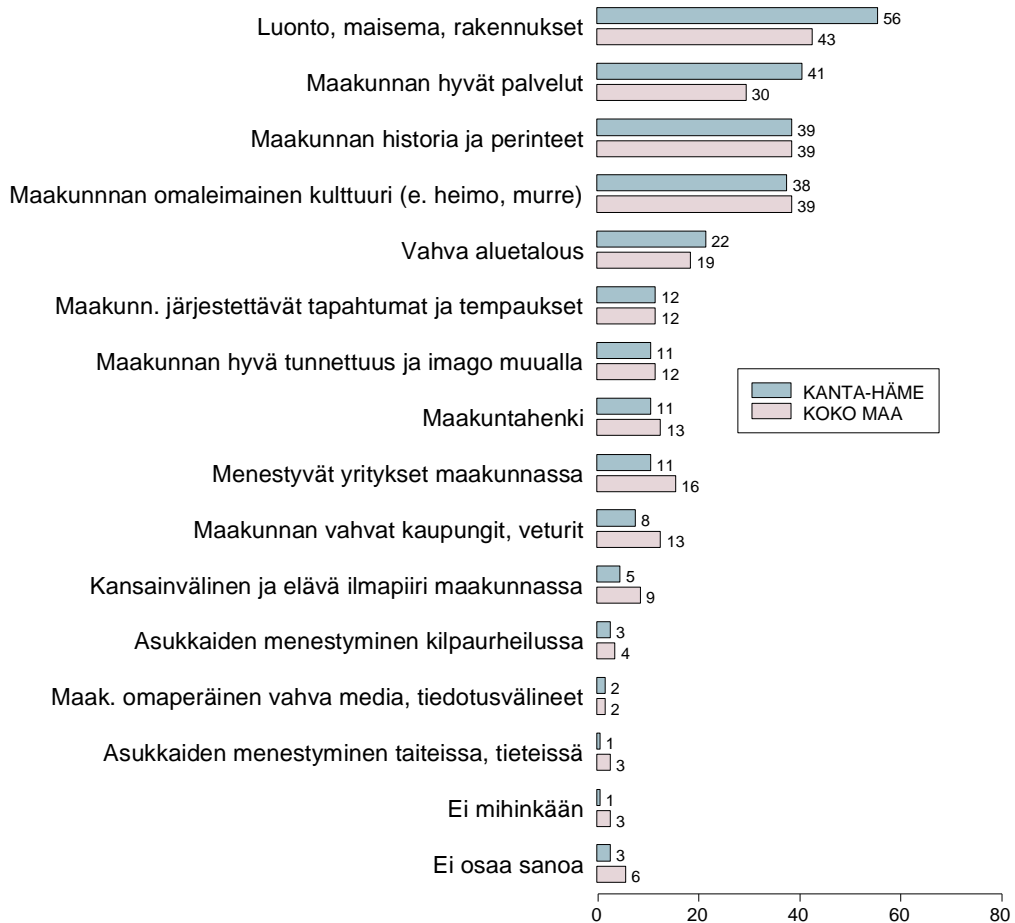
Kuvio 2-4. MIHIN TEKIJÖIHIN OMAN MAAKUNNAN IDENTITEETIN PITÄISI PERUSTUA:
KANTA-HÄME (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2016-2017

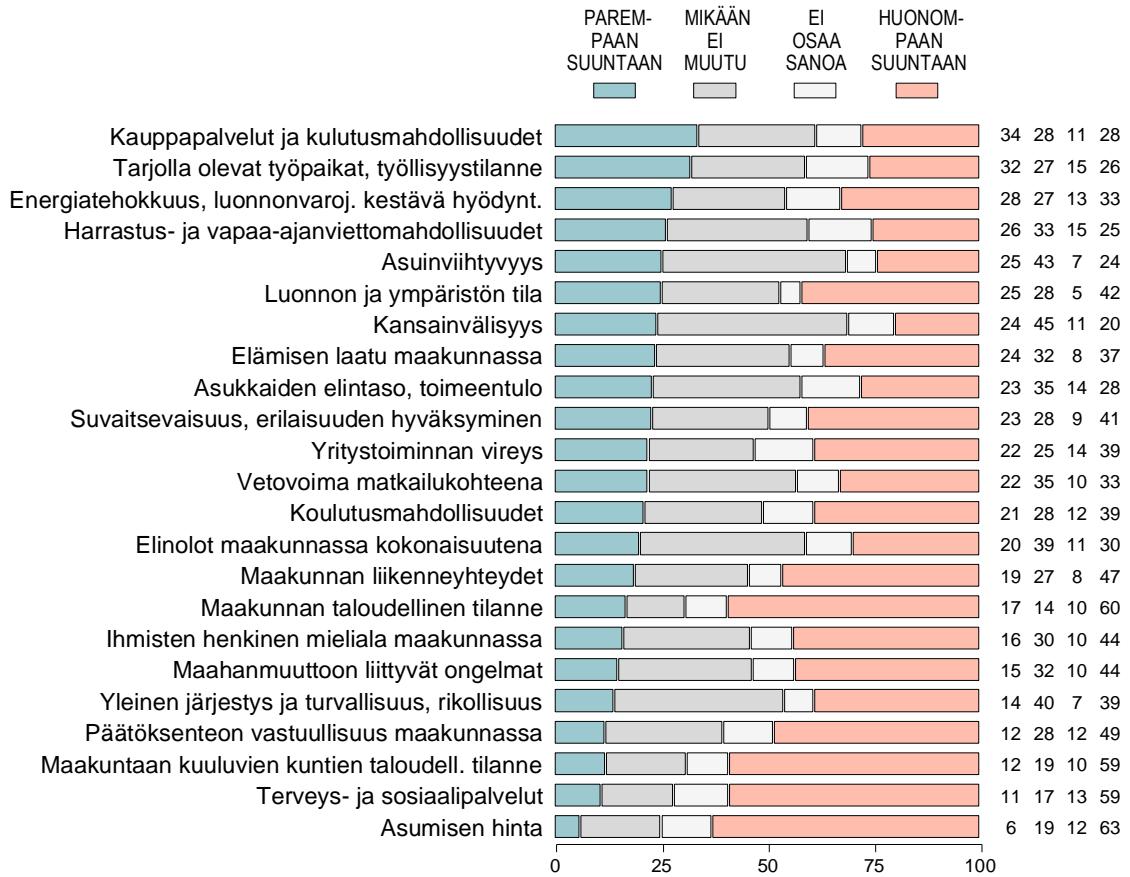
Kuvio 2-4v. MIHIN TEKIJÖIHIN OMAN MAAKUNNAN IDENTITEETIN PITÄISI PERUSTUA: KANTA-HÄME vs. KOKO MAA (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

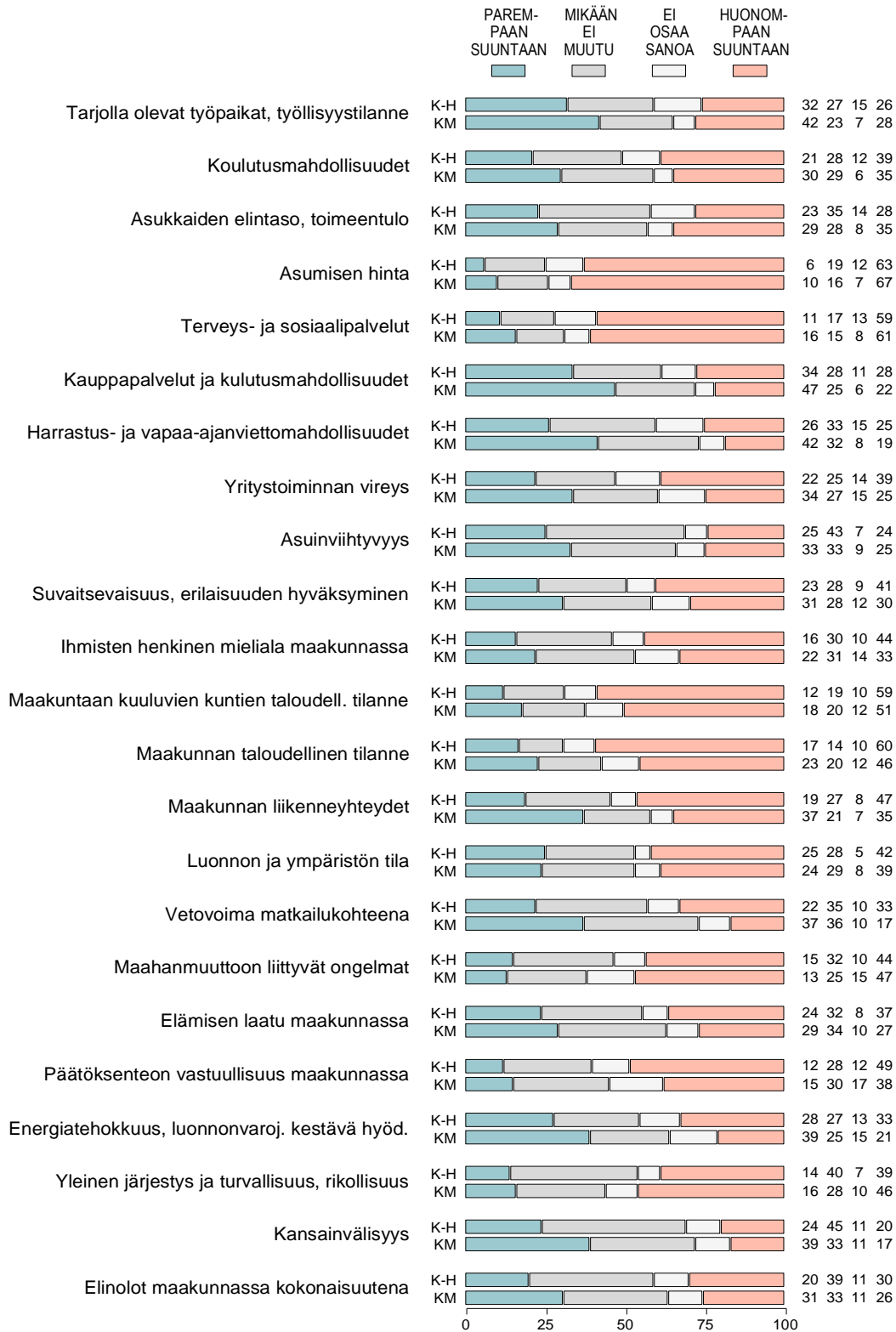
Kuvio 4-4. JOS AJATTELEE 10 VUOTTA ETEENPÄIN, MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUN-
TANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: KANTA-HÄME (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

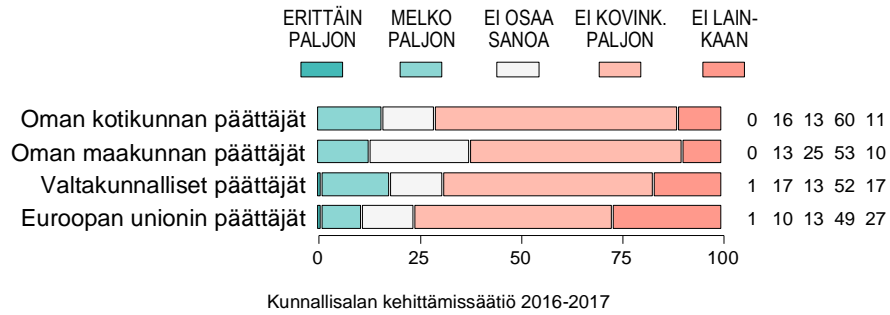
Kuvio 4-4v. MITEN ARVIOI OMAN MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: KANTAHÄME (K-H) vs. KOKO MAA (KM, %).

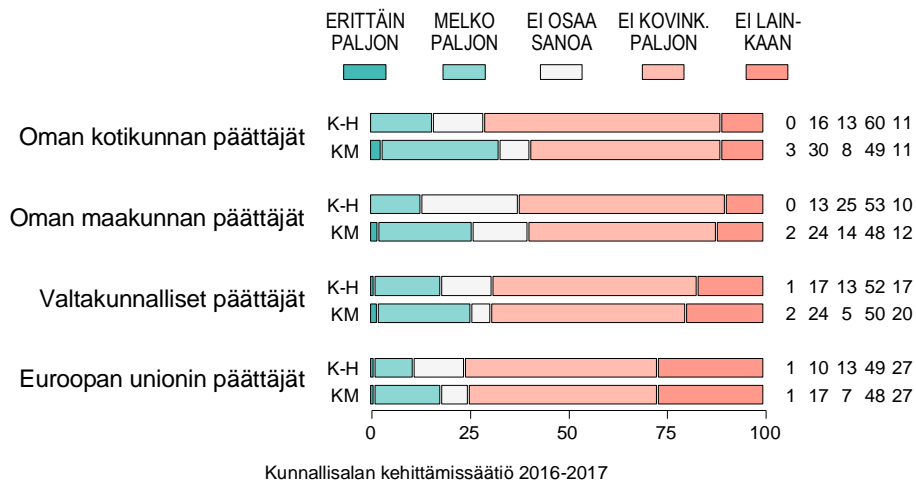
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

Kuvio 5-4. MISSÄ MÄÄRIN YLEENSÄ LUOTTA A PÄÄTTÄJIIN: KANTA-HÄME (%).

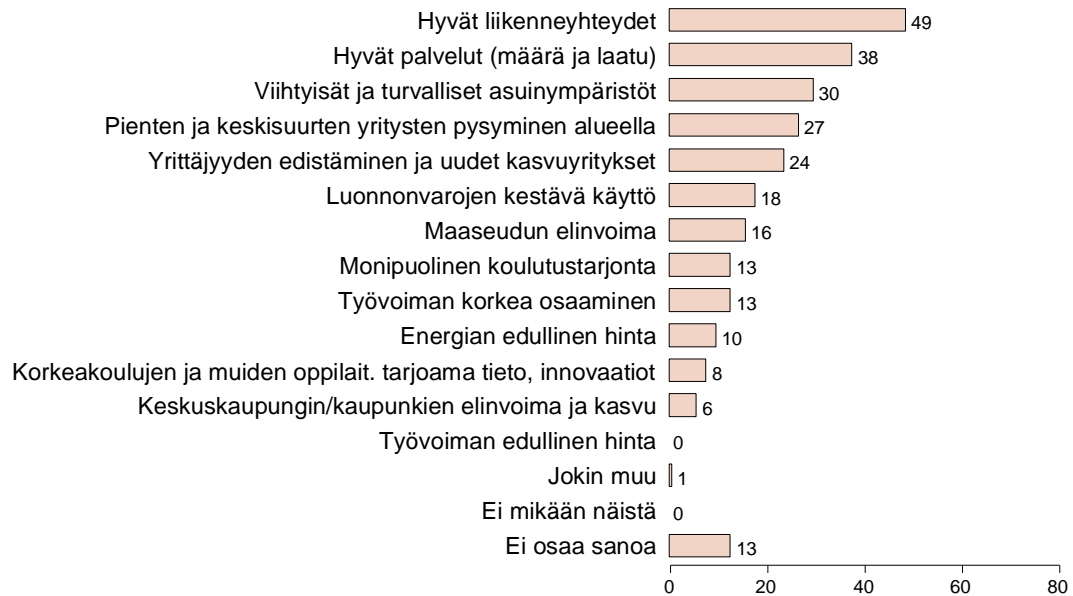

Kuvio 5-4v. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A PÄÄTTÄJIIN: KANTA-HÄME (K-H) vs. KO-KO MAA (KM, %).

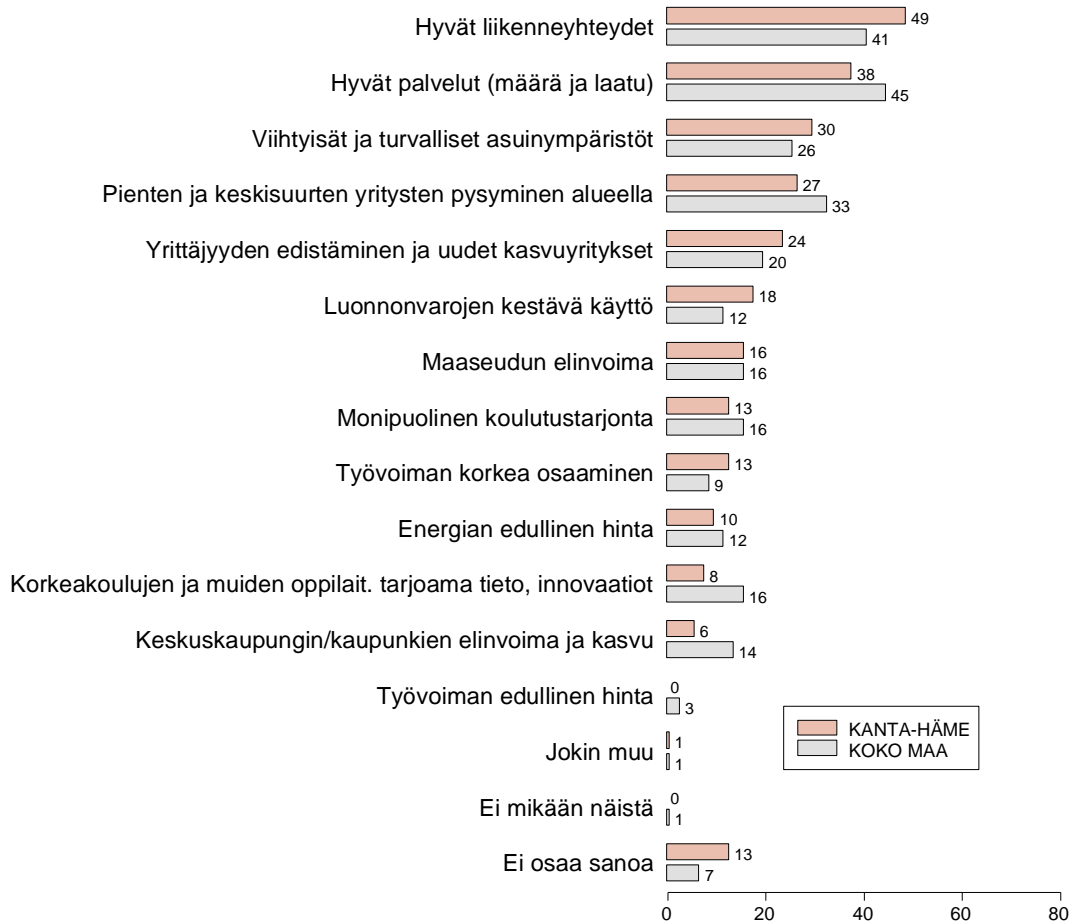
Kuvio 11-4. MITKÄ OVAT OMAN MAAKUNNAN TULEVAISUUDEN MENESTYMISEN KANNALTA TÄRKEIMPIÄ ASIOITA: KANTA-HÄME (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

Kuvio 11-4v. MITKÄ OVAT OMAN MAAKUNNAN TULEVAISUUDEN MENESTYMISEN KANNALTA TÄRKEIMPIÄ ASIOITA: KANTA-HÄME vs. KOKO MAA (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

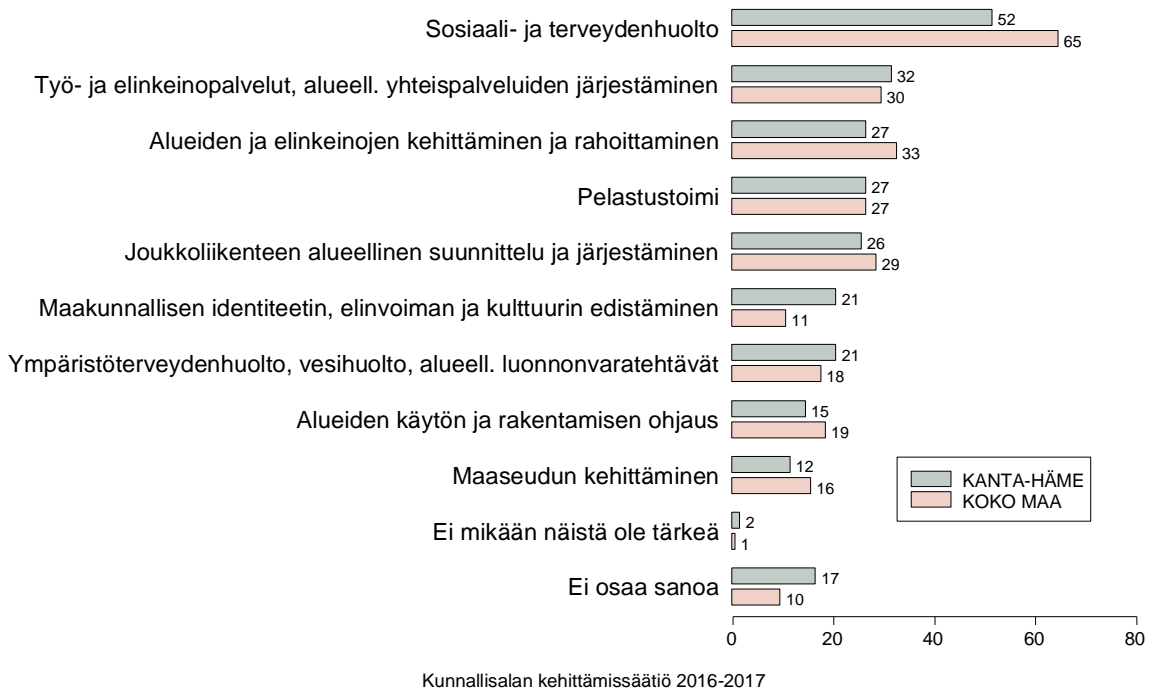
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2016-2017

Kuvio 10-4. MITKÄ OVAT MAAKUNNILLE KAAVAILLUISTA TEHTÄVISTÄ KAIKKEIN TÄRKEIMMÄT: KANTA-HÄME (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

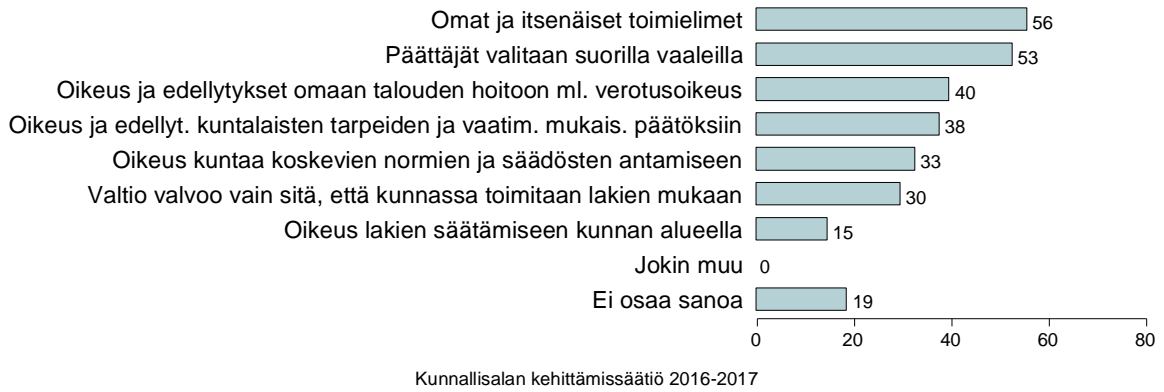

Kuvio 10-4v. MITKÄ OVAT MAAKUNNILLE KAAVAILLUISTA TEHTÄVISTÄ KAIKKEIN TÄRKEIMMÄT: KANTA-HÄME vs. KOKO MAA (kuuluu kolmen tärkeimmän joukkoon, %).

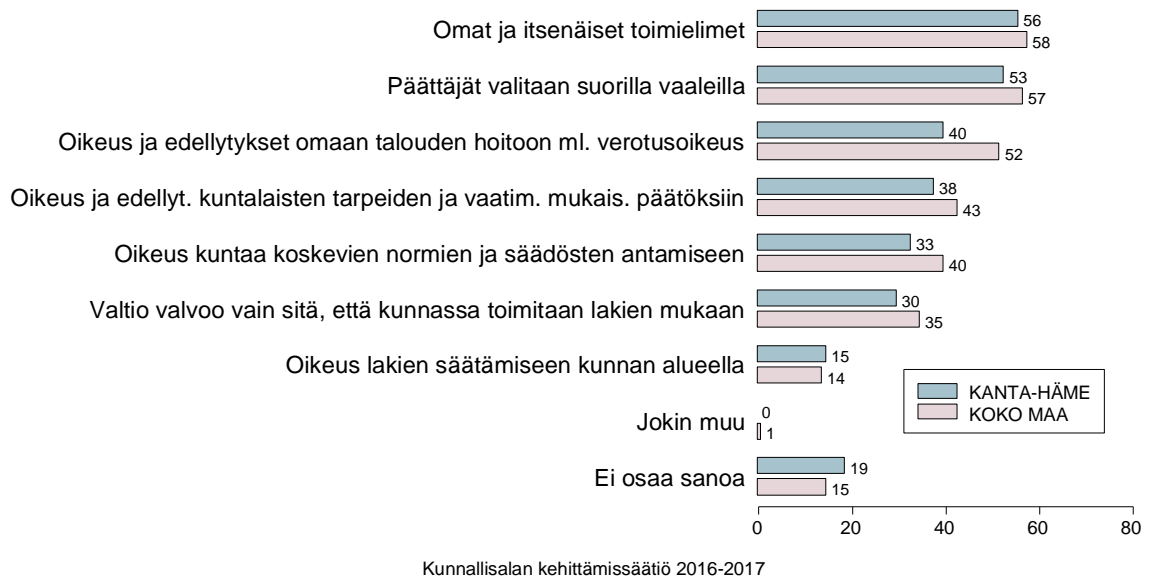

Kuvio 7-4. MINKÄ PIIRTEIDEN TULEE TÄYTTYÄ, ETTÄ PITÄÄ KUNTAA ITSENÄISENÄ: KANTA-HÄME (%).

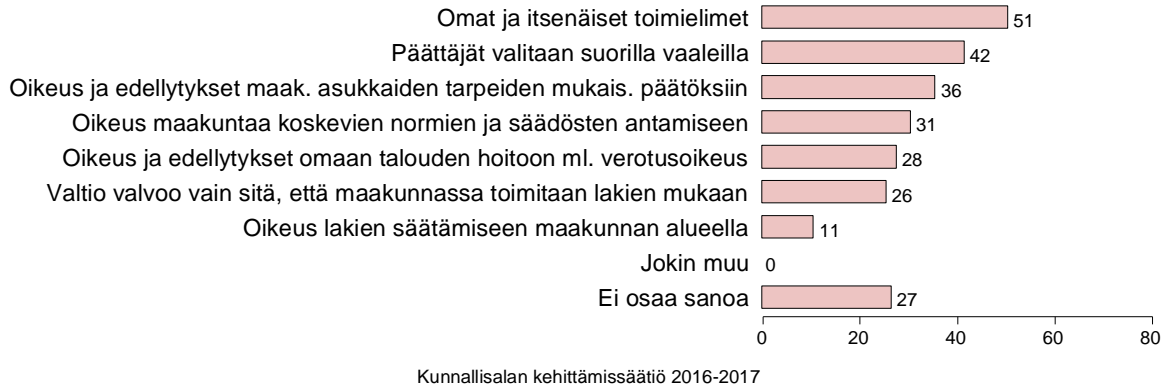

Kuvio 7-4v. MINKÄ PIIRTEIDEN TULEE TÄYTTYÄ, ETTÄ PITÄÄ KUNTAA ITSENÄISENÄ: KANTA-HÄME vs. KOKO MAA (%).

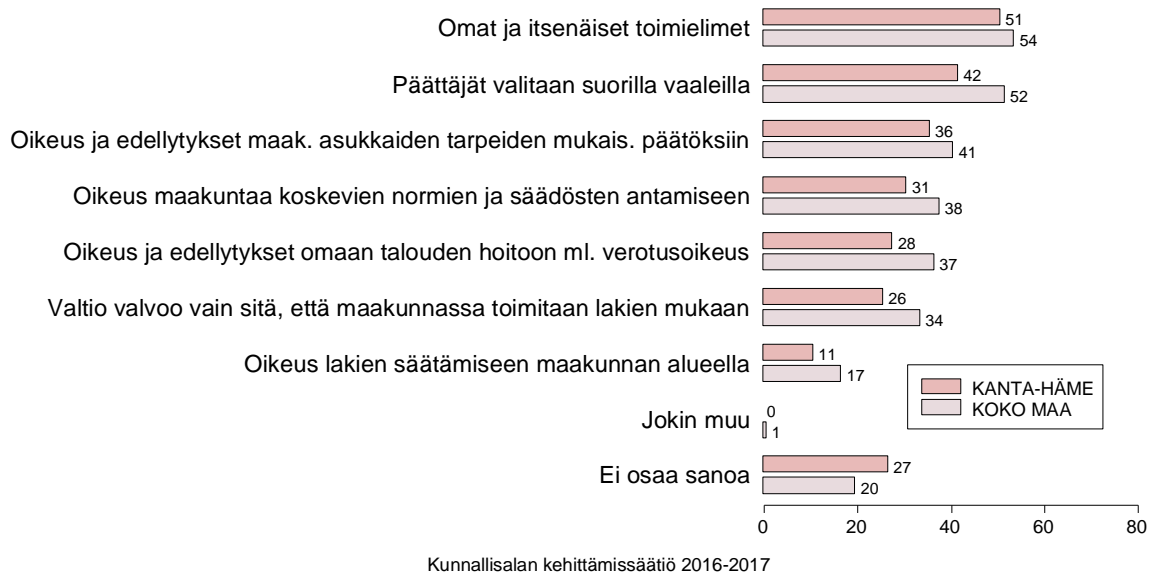

Kuvio 8-4. MINKÄ PIIRTEIDEN TULEE TÄYTTYÄ, ETTÄ PITÄÄ MAAKUNTAA ITSENÄISENÄ: KANTA-HÄME (%).

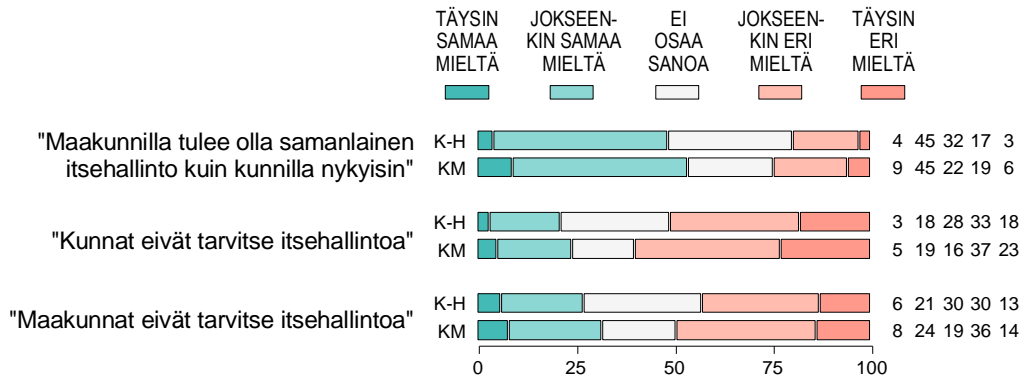

Kuvio 8-4v. MINKÄ PIIRTEIDEN TULEE TÄYTTYÄ, ETTÄ PITÄÄ MAAKUNTAA ITSENÄISENÄ: KANTA-HÄME vs. KOKO MAA (%).

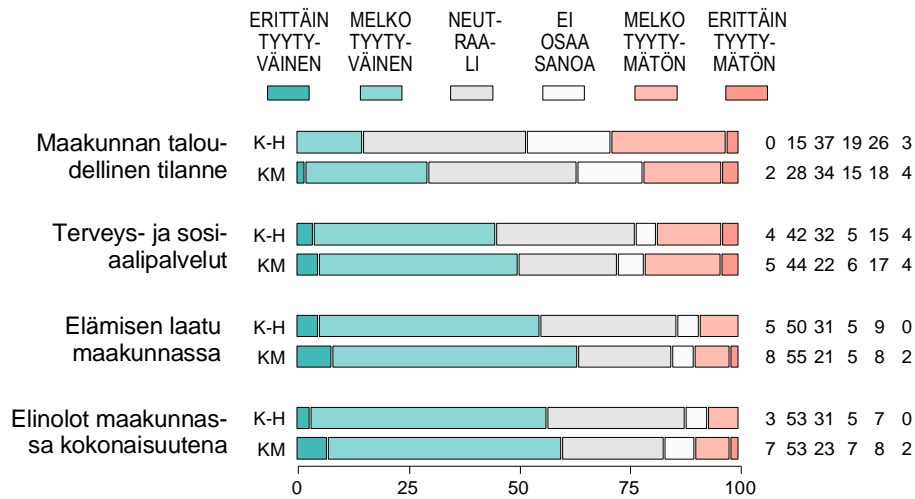

Kuvio 9-4v. SUHTAUTUMINEN ITSEHALLINTOA KOSKEVIIN VÄITTÄMIIN: KANTA-HÄME (K-H) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2016-2017

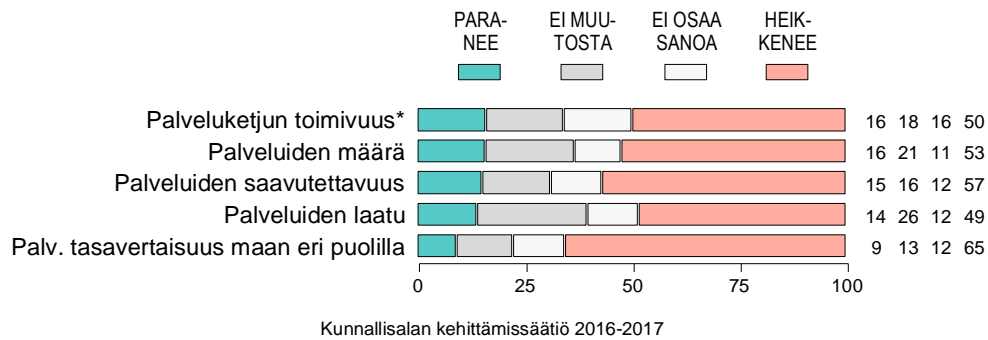
Kuvio 12-4v. MITEN TYYTYVÄINEN TAI TYYTYMÄTÖN ON SEURAAVIIN ASIOIHIN MAAKUNNASSAAN: KANTA-HÄME (K-H) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2016-2017

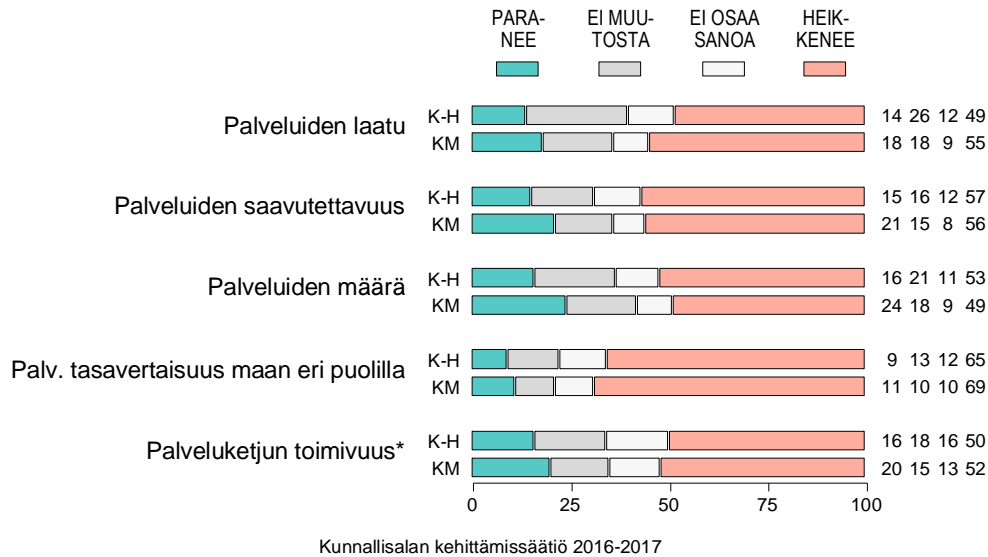

Kuvio 6-4. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-RATKAISUN MYÖTÄ: KANTA-HÄME (%).

*Palveluketjun toimivuus peruspalveluista aina erikoishoitoa vaativiin palveluihin

Kuvio 6-4v. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-RATKAISUN MYÖTÄ: KANTA-HÄME (K-H) vs. KOKO MAA (KM, %).

*Palveluketjun toimivuus peruspalveluista aina erikoishoitoa vaativiin palveluihin